

## KOMENTAR

### INDUSTRIJA

Industrijska proizvodnja u Federaciji Bosne i Hercegovine u mjesecu novembru/studenom 2007. godine u odnosu na prosječnu mjesečnu proizvodnju iz prošle godine veća je za 10,6%, a u odnosu na proizvodnju iz istog mjeseca prošle godine veća je za 1,2%, dok je u odnosu na oktobar/listopad ove godine manja za 1,8%.

Posmatrano po područjima industrijskih djelatnosti u novembru/studenom 2007. godine u odnosu na prosječnu mjesečnu proizvodnju iz prošle godine, industrijska proizvodnja u području Rudarstva veća je za 18,9%, u području Prerađivačke industrije veća je za 10,4%, a u području Snabdijevanja/opskrbe električnom energijom, plinom i vodom veća je za 6,2%.

Posmatrano po glavnim industrijskim grupacijama industrijskih proizvoda u periodu januar/siječanj-novembar/studen 2007. godine u odnosu na isti period 2006. godine, proizvodnja bilježi povećanje kapitalnih proizvoda (indeks 139,4), trajnih proizvoda za široku potrošnju (indeks 128,7), netrajnih proizvoda za široku potrošnju (indeks 121,2), intermedijarnih proizvoda, osim energije (indeks 108,3), dok je zabilježeno smanjenje energije (indeks 97,1).

### POLJOPRIVREDA

U 2007. godini ostvarena je proizvodnja kukuruza-zrno od 181.550 tona, što je manje za 21,8% u odnosu na 2006. Kod krompira proizvodnja iznosi 211.000 tona što je manje za 7,3%, a proizvodnja graha-zrno manja je za 20,7% u poređenju sa proizvodnjom u prošloj godini.

Kod proizvodnje industrijskog bilja, kod soje je zabilježeno smanjenje proizvodnje za 8,3%, a kod proizvodnje duhana došlo je do smanjenja proizvodnje za 9,5%.

Kod proizvodnje stočnog krmnog bilja proizvodnja djeteline je manja za 25,4%, proizvodnja lucerke je manja za 18,6%, kukuruz-zelena masa manja je za 15,5%, a travno-djetelinskih smjesa manja je za 17,0% u poređenju sa 2006.

Kod voća ostvarena proizvodnja jabuka manja je za 8,2%, proizvodnja šljive je viša za 30,1%. Ukupna proizvodnja grožđa je manja za 6,5%.

### ŠUMARSTVO

Proizvodnja šumskih sortimenata u periodu I-X 2007. godine u odnosu na isti period 2006. godine manja je za 131.000 m<sup>3</sup> ili 7,0 %.

Proizvodnja sortimenata od četinarā/četinjača manja je za

## COMENTARY

### INDUSTRY

*Industrial production in the Federation of Bosnia and Herzegovina in November 2007 rose by 10,6% in relation to the average monthly production of 2006, and rose by 1,2% in relation to November 2006 and less for 1,8% in relation to October 2007.*

*Viewed according to branches of industry in November 2007 in relation to average monthly production of last year industrial production in field of Mining rose by 18,9% Manufacturing industry rose by 10,4%, Electricity, gas and water supply rose by 6,2%.*

*Viewed according to main industrial grouping in period January – November 2007 in relation to same period of 2006, increase in production was posted at durable consumer goods (index 128,7), capital goods (index 139,4), non – durable consumer goods (index 121,2), intermediate goods except energy (index 108,3), decline was posted energy (index 97,1).*

### AGRICULTURE

*In 2007 maize-corn production was 181.550 tons and it fell by 21,8%, potatoes production fell by 7,3% and dried-bean seed fell by 20,7% in relation to last year.*

*In industrial crop group soya production fell by 8,3% , tobacco production fell by 9,5%.*

*In fodder crop group clover production fell by 25,4%, lucerne fell by 18,6%, maize-green mass fell by 15,5%, and mixture of grass and clover production fell by 17,0% in relation to 2006.*

*In fruit production, apple production fell by 8,2%, plum production rose by 30,1%. Grapes production fell by 6,5%, compared with last year.*

### FORESTRY

*Production of forestry assortments in period I-X 2007 less for 131.000 m<sup>3</sup> (7,0%) in relation to the same period 2006.*

*Production assortments of coniferous less for 34.000*

34.000 m<sup>3</sup> (4,0 %) dok je proizvodnja sortimenata od lišćara/listača manja za 97000 m<sup>3</sup> (9,5 %).

Prodaja šumskih sortimenata u periodu I-X 2007. godine u odnosu na isti period 2006. godine manja je za 106.000 m<sup>3</sup> ili 5,7%.

Prodaja sortimenata od četinarara/četinjača je manja za 25.000 m<sup>3</sup> (3,0 %) dok je prodaja sortimenata od lišćara/listača manja za 81.000 m<sup>3</sup> (8,0 %).

## GRAĐEVINARSTVO

Vrijednost izvršenih građevinskih radova za mjesec oktobar/listopad 2007 godine u odnosu na prosječnu vrijednost prošle godine veća je za 44,2 % dok je u odnosu na isti mjesec prošle godine veća za 2,6 %.

U mjesecu oktobru/listopadu 2007 ukupni izvršeni građevinski radovi iznose 588.926.000 KM, a od toga na objekte visokogradnje odnosi se 53,9 % izvršenih radova, a na objekte niskogradnje 46,1 %.

U mjesecu oktobru/listopadu 2007 na objekte novogradnje odnosi se 57,2 % izvršenih radova, a na rekonstrukcije, popravke i održavanje postojećih građevina 42,8 %.

Izvršeni efektivni sati u mjesecu oktobru/listopadu 2007 godine iznose 1.916.747, od toga na objektima visokogradnje 53,5 %, a na objektima niskogradnje 46,5 %.

Broj radnika u mjesecu oktobru/listopadu 2007 godine iznosi 12.173, od toga na objektima visokogradnje 53,4 %, a na objektima niskogradnje 46,6 %.

## PRIJEVOZ I VEZE

**Rad teretnih vozila** u periodu VII-IX 2007. godine u odnosu na isti period 2006. godine u pređenim kilometrima veći je za 106,0%, a u prevezenoj robi veći je za 46,6%. Ostvareni tonski kilometri veći su za 29,5%.

**U putničkom prijevozu** u periodu VII-IX 2007. godine u odnosu na isti period 2006. godine pređeni kilometri veći su za 11,4%, a broj prevezenih putnika veći je za 0,8%. Ostvareni putnički kilometri veći su za 19,4%.

**Napomena:** Rast indeksa u cestovnom prijevozu robe i putnika posljedica je povećanja obuhvata izvještajnih jedinica registriranih za ovu djelatnost.

**U gradsko-prigradskom prijevozu** u periodu VII-IX 2007. godine u odnosu na isti period 2006. godine ukupno pređeni

m<sup>3</sup> (4,0%) while production assortments of broadleaf less for 97.000 m<sup>3</sup> (9,5%).

*Sale of forestry assortments in period I-X 2007 less for 106.000 m<sup>3</sup> (5,7%) in relation to the same period 2006.*

*Sale assortments of coniferous less for 25.000 m<sup>3</sup> (3,0%) while sale assortments of broadleaf less for 81.000 m<sup>3</sup> (8,0%).*

## CONSTRUCTION

*Total value of completed construction projects in month October 2007 in relation to average value completed construction projects in 2006 rose by 44,2% while in relation to same month of 2006 rose by 2,6%.*

*In October 2007 the total value completed construction works amount 588.926.000 KM, of which 53,9% related to building, and 46,1% civil engineering works,*

*In October 2007 57,2% of completed projects related to newly – built buildings 42,8% to reconstruction, meaintenance and repair works of existing buildings.*

*The realized efective hours in October 2007 was 1.916.747. Share was following: bildings 53,5% and for civil engineering works 46,5%.*

*The number of workers in October 2007 was 12.173 which of the buildings 53,4% and on the civil engineering works 46,6%*

## TRANSPORT AND COMMUNICATION

*The operation of vehicles in period July – September 2007 in relation to same period of last year in tems of kilometres rose by 106,0%, and in terms of goods transported rose by 46,6%. Realized metric – ton – kilometres rose by 29,5%.*

*The vehicle – kilometres covered in passengers transport rose by 11,4%, and number of passengers transported rose by 0,8%. The realised passenger kilometres rose by 19,4%.*

*Note: Increase the index in road transport of goods and passenger results of the increased coverage reporting units.*

*The total kilometres covered in urban – suburban transport rose by 3,6%. The total kilometres covered in*

kilometri veći su za 3,6%. Pređeni kilometri u tramvajskom saobraćaju manji su za 21,4%, u autobuskom su veći za 7,5%, a u trolejbuskom manji za 15,2%.

**Ukupan broj prevezenih putnika** u periodu VII-IX 2007. godine u odnosu na isti period 2006. godine manji je za 27,8%. Broj prevezenih putnika tramvajima manji je za 41,6%, autobusima manji je za 15,6%, a trolejbusima manji je za 31,1%.

**Napomena:** Pad broja prevezenih putnika u gradsko-prigradskom prijevozu posljedica je uvođenja nove metodologije obračuna putnika koja se primjenjuje u izvještajnoj jedinici od 1. januara 2007. godine.

**U željezničkom putničkom prijevozu** u periodu I-X 2007. godine prevezeno je ukupno 348.000 putnika i ostvareno 25.564.000 putničkih kilometara, što je u odnosu na isti period 2006. godine manje za 2,5% putničkih kilometara, a broj prevezenih putnika veći je za 0,9%.

**U željezničkom teretnom prijevozu** u periodu I-X 2007. godine prevezeno je 5.724.000 tona robe, a ostvareno 566.539.000 tonskih kilometara, što je u odnosu na isti period 2006. godine više za 4,5% prevezene robe i manje za 4,4% tonskih kilometara.

**U aerodromskim/zračnim lukama** u periodu I-X 2007. godine u odnosu na isti period 2006. godine promet putnika veći je za 7,8%.

**Obim PTT usluga** kod pismonosnih pošiljki u periodu I-X 2007. godine u odnosu na isti period 2006. godine manji je za 12,3%.

**Fiksni telefonski razgovori u minutama** u periodu I-X 2007. godine u odnosu na isti period 2006. godine veći su za 0,5%.

**Mobilni telefonski razgovori u minutama** u periodu I-X 2007. godine u odnosu na isti period 2006. godine veći su za 19,9%.

**Internet-trajanje konekcije u minutama** u periodu I-X 2007. godine u odnosu na isti period 2006. godine manje je za 1,4%, a **broj poslatih SMS poruka** veći je za 13,8%.

## UNUTRAŠNJA/UNUTARNJA TRGOVINA

### Distributivna trgovina, III tromjesečje 2007.

U toku trećeg tromjesečja 2007. godine izvršili smo korekciju prethodnih podataka distributivne trgovine za drugo tromjesečje 2007, tako je zbog povećanja obuhvata sa 2.087 poslovnih subjekata na 2.160 došlo do: povećanja ukupnog prometa sa PDV-om sa 3.417.634 na 3.484.568 hilj./tis. KM; povećanja broja zaposlenih sa 39.352 na 40.069; povećanja

*the street cars transport less for 21,4%. The total kilometres covered in the bus transport rose by 7,5% and trolleybuses less for 15,2%.*

*The total number of passengers transported less for 27,8%. Number of passenger transported by streetcars less for 41,6% by bus less for 15,6% and trolleybuses less for 31,1%.*

*Note: Decline of the number passengers transported in urban-suburban transport results is introduce now methodology of observation passenger applicable in reporting units since January 01.2007.*

*The total number of passengers transported in rail transport in period January – October 2007 was 348.000 passengers and 25.564.000 passengerr – kilometres realised, in relation to same period 2006 it is less for 2,5% in passengers kilometres, while the number of passengers transported rose by 0,9%.*

*In freight rail transport in January – October 2007 transported 5.724.000 of goods and 566.539.000 metric ton – kilometres realised. Realised transported of goods rose by 4,5% and less for 4,4% in metric ton – kilometres in relation to same period 2006.*

*Passengers turnover at airport in period January - October 2007 rose by 7,8% in relation to same period of last year.*

*The volume of the postal services at letters mail in period January – October 2007 less for 12,3% in relation to same period of 2006.*

*Number of telephone calls by fixed telephones in period January – October 2007 rose by 0,5% in relation to same period of 2006.*

*Number of telephone calls by mobitel in period January - October 2007 rose by 19,9% in relation same period of last year.*

*Internet – minutes of connection in period January – October 2007 in relation to same period 2006 less for 1,4%, and number a SMS message rose by 13,8%.*

## HOME TRADE

### Distributive trade, the second quarter 2007.

*During 3<sup>rd</sup> quarter 2007 we have corrected Distributive Trade data of II<sup>nd</sup> quarter 2007. Caused by the increase of the number of included enterprises from 2,087 to 2.160, the turnover (included VAT) increased from 3,417,634 thousand KM to 3,484,568 thousand KM, the number of employees increased from 39,352 to*

broja prodavnica/servisa sa 4.526 na 4.610.

Istraživanjem distributivne trgovine za pravne osobe obuhvaćeno je oko 2.100 poslovnih subjekata.

U trećem tromjesečju 2007. godine u oblasti distributivne trgovine ostvaren je ukupan promet sa uključenim PDV-om od 3.768.621 hilj./tis. KM.

Prema pretežnoj djelatnosti poslovnog subjekta najveće učešće ostvareno je u sljedećim djelatnostima: trgovina na veliko 2.278.764 hilj./tis. KM (60,5%), ostale djelatnosti 514.708 hilj./tis. KM (13,7%), trgovina na malo 509.011 hilj./tis. KM (13,5%), trgovina motornim vozilima i motociklima; održavanje i popravak motornih vozila i motocikala; trgovina na malo motornim gorivima i mazivima 419.318 hilj./tis. KM (11,1%).

### Trgovina na malo

U toku mjeseca oktobra/listopada 2007. godine izvršili smo korekciju prethodnih podataka trgovine na malo za period I-IX 2007., tako da je došlo do povećanja ukupnog prometa bez PDV-a sa 3.800.432 hilj./tis. KM na 3.801.687 hilj./tis. KM. Promet u trgovini na malo sa PDV-om povećan je sa 3.952.062 hilj./tis. KM na 3.953.462 hilj./tis. KM, dok je promet trgovačkih poslovnih subjekata od ostalih djelatnosti povećan sa 417.680 hilj./tis. KM na 417.740 hilj./tis. KM.

Za mjesec oktobar/listopad ovim istraživanjem je obuhvaćeno 1.758 poslovnih subjekata.

Promet u trgovini na malo sa uključenim PDV-om u oktobru/listopadu 2007. ostvaren je u vrijednosti od 484.452 hilj./tis. KM, što je za 4,0% više nego u prethodnom mjesecu, odnosno za 13,2% više nego istog mjeseca prethodne godine. U periodu I-X 2007. godine vrijednost prometa u trgovini na malo sa uključenim PDV-om iznosi 4.437.914 hilj./tis. KM, što je za 14,4% više nego u istom periodu prethodne godine. Ukupan promet bez PDV-a u oktobru/listopadu 2007. iznosi 474.048 hilj./tis. KM, a u periodu I-X 2007. godine 4.275.736 hilj./tis. KM.

Promet u ostalim djelatnostima bez PDV-a u oktobru/listopadu 2007. godine iznosi 59.282 hilj./tis. KM, a u periodu I-X 2007. godine 477.022 hilj./tis. KM.

Posmatrano prema pretežnoj djelatnosti poslovnog subjekta najveće učešće u prometu od trgovine na malo u oktobru/listopadu 2007. godine ostvareno je u sljedećim djelatnostima: 52.1 SKD-a (Trgovina na malo u nespecijaliziranim prodavnicama/prodavaonicama) u vrijednosti od 176.692 hilj./tis. KM ili 37% od ukupnog prometa u trgovini na malo, zatim 52.4 SKD (Ostala trgovina na malo novom robom u specijaliziranim prodavnicama/prodavaonicama) u vrijednosti od 119.730 hilj./tis. KM ili 25% i 50.500 SKD (Trgovina na malo gorivima i mazivima) u vrijednosti od 99.507 hilj./tis. KM ili 21%. Učešće svih ostalih djelatnosti u ukupnom prometu od trgovine na malo je 18%.

40,069, the number of stores / services increased from 4,526 to 4,610.

The Report on Distributive Trade includes cca 2,100 enterprises.

In 3<sup>rd</sup> quarter 2007 the realized turnover (including VAT) was 3,768,621 thousand KM.

By the prevailing activities of enterprises the activities with the greatest share are as follows: wholesale trade 2,278,764 thousand KM (60,5%); other activities 514,708 thousand KM (13,7%); retail trade 509,011 thousand KM (13,5%); trade, maintenance and repair of motor vehicles and motorcycles, retail trade of automotive fuel 419,318 thousand KM (11,1%).

### Retail trade

During October 2007 we corrected preliminary retail trade data in period I – IX 2007. Total value (VAT excluded) increased from 3,800,432 thousand KM to 3,801,687 thousand KM.

Value in retail trade (included VAT) increased from 3,952,062 thousand KM to 3,953,462 thousand KM, while the value of trade in other activities increased from 417,680 thousand KM to 417,740 thousand KM.

This survey covers 1,758 enterprises in October 2007.

Value of retail trade in October 2007 (VAT including) was 484,452 thousand KM, 4.0% more than in previous month and 13.2% more than in October 2006. In period I – X 2007 realized value was 4,437,914 thousand KM, 14.4% more than in same period in previous year. Total value (VAT excluded) in October 2007 was 474,048 thousand KM, and in period I – X 2007 was 4,275,736 thousand KM.

Value in other activities (VAT excluded) in October 2007 was 59,282 thousand KM, and in period I – X 2007 was 477,022 thousand KM.

According to prevailing activity of business entities greatest value of retail trade in October 2007 realized in following activities: Retail sale in non-specialized stores 176,692 thousand KM or 37% in total sale, Other retail sale of new goods in specialized stores 119,730 thousand KM or 25%, and Retail sale of fuels 99,507 thousand KM or 21%. The share of all other activities in total retail sale was 18%.

Posmatrano po trgovačkim strukama najveći promet od trgovine na malo u oktobru/listopadu 2007. godine ostvaren je po grupama kako slijedi: Nespecijalizirane prodavnice/prodavaonice živežnim namirnicama 136.464 hilj./tis. KM ili 28,2% od ukupnog prometa u trgovini na malo, zatim Motorna goriva i maziva 99.507 hilj./tis. KM ili 20,5% i Željezna roba, boje, staklo i ostali građevinski materijal 41.863 hilj./tis. KM ili 8,6%. Učešće svih ostalih grupa u ukupnom prometu od trgovine na malo je 42,7%.

Navedeni podaci odnose se na poslovne subjekte Federacije BiH čije su jedinice u sastavu locirane na teritoriji Federacije BiH.

Poslovni subjekti Federacije BiH čije se jedinice u sastavu nalaze na teritoriji Republike Srpske, u periodu 1.1. – 31.10. 2007. godine ostvarile su vrijednost prometa u trgovini na malo uključujući PDV od 153.467 hilj./tis. KM, a u oktobru/listopadu u ovu obradu uključeno je cca 35 poslovnih subjekata što predstavlja 76% od ukupno registriranog broja poslovnih subjekata sa jedinicama u sastavu na teritoriji Republike Srpske.

#### **Prodaja poljoprivrednih proizvoda na pijacama/tržnicama, oktobar/listopad 2007. godine**

Prodaja poljoprivrednih proizvoda na pijacama/ tržnicama u oktobru/listopadu 2007. godine iznosi 5.084.457 KM, što predstavlja povećanje prodaje za 168.203 KM ili za 3,4 % u odnosu na oktobar/listopad prethodne godine.

U oktobru/listopadu 2007. godine učešće u ukupnoj prodaji poljoprivrednih proizvoda na pijacama/tržnicama posmatrano po grupama proizvoda je sljedeće: "Povrće" (28,4%); "Voće" (21,5%); "Ostali proizvodi" (18,2%); "Perad i jaja" (13,8%); "Mlijeko i mliječni proizvodi" (11,5%); "Med" (2,5%); "Žita i proizvodi od žita" (2,0%); "Riba" (1,4%); "Drvo" (0,7%)

#### **Prodaja i otkup poljoprivrednih proizvoda, oktobar/listopad 2007. godine**

Ukupna vrijednost prodaje poljoprivrednih proizvoda vlastite proizvodnje poljoprivrednih preduzeća/poduzeća i zemljoradničkih zadruga i otkupa poljoprivrednih proizvoda od porodičnih/obiteljskih poljoprivrednih proizvođača u oktobru/listopadu 2007. godine iznosi 10.449.033 KM što u poređenju sa oktobrom/listopadom prethodne godine je manje za 1.873.475 KM ili za 15,2%.

Ukupna vrijednost prodaje poljoprivrednih proizvoda vlastite proizvodnje poljoprivrednih preduzeća/poduzeća i zemljoradničkih zadruga u oktobru/listopadu 2007. godine iznosi 3.637.272 KM, što u poređenju sa oktobrom/listopadom prethodne godine je više za 133.894 KM ili za 3,8%.

Ukupna vrijednost otkupa poljoprivrednih proizvoda od porodičnih/obiteljskih poljoprivrednih proizvođača u oktobru/listopadu 2007. godine iznosi 6.811.761 KM, što u poređenju sa oktobrom/listopadom prethodne godine je manje za 2.007.369 KM ili za 22,8%.

*According to branches the greatest values of retail trade in October 2007 were in following groups: Non-specialized stores of food in value 136,464 thousand KM or 28.2% of total sale, Automotive fuel 99,507 thousand KM or 20.5%, Basic metal goods, products for construction, glass 41,863 thousand KM or 8.6%. The share of all other groups in total retail sale was 42.7%.*

*These data related to enterprises and their units located in Federation B&H.*

*Business entities of Federation B&H with units located in RS, in period 1.1. – 31.10. 2007 realized value of retail trade (VAT included) in amount of 153,467 thousand KM, and October coverage contains 35 business entities, what is 76% from total registered business entities with units in RS.*

#### **Sale of agriculture products at outdoor markets in October 2007**

*Value of sale agriculture products at outdoor markets in October 2007 was 5.084.457 KM, it represent increase of sale in amount of 168.203. KM or 3,4% in relation to October of last year.*

*In October 2007 share in total sale of agriculture products at outdoor markets, grouped to products is as follows: Other products 18,2% Fruit 21,5%, Vegetable 28,4%, Milk and dairy products 11,5%, Honey 2,5%, Cereals and cereals products 2,0%, Poultry and eggs 13,8%, Fish 1,4%, wood 0,7%.*

#### **Sale and purchase of agriculture products in October 2007**

*The total value of sale agricultural products by own production of agricultural companies and agricultural cooperatives and purchase of agriculture products from individual agriculture producers in October 2007 came to 10.449.033 KM, what in comparison with October of last year, represent declined for 1.873.475 KM or 15,2%.*

*The total value of sale agriculture products by companies and agricultural cooperatives in October 2007 amounts to 3.637.272 KM, what in relation to October of last year represent increase for 133,894 KM or 3,8%.*

*The total value of purchase agriculture products by individual agricultural producers in October 2007 amounts to 6.811.761 KM, what in comparasion with October last year represent declined for 2.007.369 KM or 22,8%.*

## UGOSTITELJSTVO

Promet u ugostiteljstvu u III tromjesečju 2007. godine iznosi 32.983.099 KM što je za 5.715.302 KM ili 21,0% više u odnosu na isti period u 2006. godini.

Vrijednost noćenja u III tromjesečju 2007. godine iznosi 13.814.560 KM ili 16,6% više u odnosu na isti period u 2006. godini.

Posmatrano po vrstama usluga, u ukupnom prometu u ugostiteljstvu vrijednost noćenja učestvuje sa 41,9%, hrana sa 30,6%, napici 5,3%, pivo 4,7%, dok se na ostale vrste usluga odnosi 17,5% od ukupnog prometa u ugostiteljstvu.

## TURIZAM

U oktobru/listopadu 2007. godine ostvareno je 31.798 dolazaka turista, što je za 27,7% više u odnosu na oktobar/listopad 2006. godine.

Turisti su ostvarili 65.272 noćenja, od toga 29,6% domaći turisti, a 70,4% strani turisti. U oktobru/listopadu 2007. godine u odnosu na isti mjesec prethodne godine noćenja domaćih turista povećana su za 30,2%, dok su noćenja stranih turista povećana za 26,7%.

Kapaciteti u oktobru/listopadu 2007. godine iznose 13.641 ležaja i u odnosu na isti mjesec prethodne godine viši su za 14,2%.

## ZAPOSLENOST I NEZAPOSLENOST

Ukupan broj zaposlenih prema kadrovskoj evidenciji u mjesecu oktobru/listopadu 2007. godine na području Federacije BiH je 413.669 osoba, što predstavlja povećanje broja zaposlenih za 0,92% u odnosu na septembar/rujan 2007. godine. Upoređujući sa godišnjim prosjekom broja zaposlenih u 2006. godini na području Federacije BiH došlo je do povećanja broja zaposlenih za 6,18%.

Krajem oktobra/listopada 2007. godine u Federaciji Bosne i Hercegovine na evidencijama službi za zapošljavanje bilo je 371.342 nezaposlene osobe, što predstavlja povećanje za 325 osoba ili 0,09% u odnosu na septembar/rujan 2007. godine.

Kvalifikaciona struktura evidentiranih nezaposlenih u oktobru/listopadu 2007. godine bila je: VSS 7.709 ili 2,08 %, VŠS 5.003 ili 1,35%, SSS 82.370 ili 22,18 %, NSS 1.021 ili 0,27%, VKV 2.719 ili 0,73%, KV 130.943 ili 35,26 %, PKV 12.450 ili 3,35% i NKV 129.127 ili 34,77 %.

## HOTELS AND RESTAURANTS

*Turnover in hotels and restaurants III rd quarter 2007 was 32.983.099 KM or 21,0% more in relation to the same period in 2006.*

*The value of nights spent by tourists in III rd quarter was 13.814.560 KM or 16,6% more in relation to the same period in 2006.*

*Viewed according to type of services in total turnover in hotels and restaurants the value of nights spent is 41,9%, food 30,6%, drink soft 5,3%, beer 4,7%, while in the other type of services 17,5%, the total turnover in hotels and restaurants.*

## TOURISM

*In October 2007 was realized 31.798 turist arrivals, what is for 27,7% more in relation to same month of last year.*

*Tourist was realized 65.272 nights of which domestic tourists was realized 29,6%, and foreign tourists 70,4%. In October 2007 domestic tourist nights rose by 30,2% , and foreign tourist nights rose by 26,7% in relation to same month of last year.*

*Capacities in tourism in October 2007 come to 13.641 beds, what is for 14,2% more in relation to same month of last year*

## EMPLOYMENT AND UNEMPLOYMENT

*The total number of employed persons in October 2007. in the area of the Federation B&H came to 413,669 .In relation to the previous month it rose by 0.92 %. In comparision with the annual average number of employed persons in 2006. year in the area of the Federation B&H, it rose by 6.18%.*

*According to Unemployment Service data there were 371,342 registered unemployed persons at the end of October 2007. in the Federation B&H. In relation to the previous month it rose by 325 persons or 0.09%.*

*Breakdown of jobseekers by level of qualification is as follows: university-level specialist's training 7,709 or 2.08%; advanced specialist's training 5,003 or 1.35%; intermediate specialist's training 82,370or 22.18%; low skilled workers 1,021or 0.27%; highly skilled workers 2,719 or 0.73%;skilled workers 130,943 or 35.26%; semi - skilled workers 12,450 or 3.35% and*

Učešće stručnih osoba u ukupnom broju registriranih nezaposlenih je 228.744 ili 61,60% a nestručnih 142.598 ili 38,40%.

Krajem oktobra/listopada 2007. godine poslovni subjekti iskazali su potrebe za 2.028 radnika, tako da na jednu prijavu potreba za radnicima u mjesecu oktobru/listopadu 2007. dolazi 183 radnika koji traže zaposlenje.

## PLAĆA

Prosječna mjesečna isplaćena neto plaća po zaposlenom za oktobar/listopad 2007.god. u Federaciji Bosne i Hercegovine iznosi 679,14 KM.

U toku mjeseca oktobra/listopada 2007. godine došlo je do povećanja prosječne mjesečne isplaćene neto-plaće za 1,94%.

U periodu VIII – X 2007. godine prosječna mjesečna isplaćena neto plaća iznosi 671,13 KM. U odnosu na isti period prethodne godine došlo je do porasta prosječne mjesečne isplaćene neto-plaće za 10,05%.

Prosječna mjesečna isplaćena bruto plaća po zaposlenom za oktobar/listopad 2007. godine u Federaciji Bosne i Hercegovine iznosi 998,74 KM.

## PENZIJE/MIROVINE

U Federaciji BiH za mjesec oktobar/listopad 2007.godine penzije/mirovine su isplaćene za 323.112 penzionera/umirovljenika.

Visina isplaćenih penzija/mirovina za mjesec oktobar/listopad 2007. godine je sljedeća:

|                                             |             |
|---------------------------------------------|-------------|
| Prosječna isplaćena penzija/mirovina iznosi | 299,46 KM   |
| Najniža isplaćena penzija/mirovina iznosi   | 235,85 KM   |
| Zajamčena penzija/mirovina iznosi           | 314,48 KM   |
| Najviša isplaćena penzija/mirovina          | 1.263,94 KM |

Podaci o penzijama/mirovinama preuzeti su od Federalnog zavoda MIO-PIO.

## CIJENE

### Indeksi cijena na malo

Ukupan indeks cijena na malo u novembru/studenom 2007.godine viši je za 1,5% u odnosu na prethodni mjesec.

*unqualified workers 129,127 or 34.77%.  
Jobseekers a classified by skill level 228,744 or 61.60% are referred to as expert persons and 142,598 or 38.40% referred to as unskilled persons.*

*At the end of October 2007. organizations and employers stated needs for 2,028workers, so that one job offering is available for every 183 workers seeking a job.*

## WAGE

*The average net wage in October 2007. in the Federation B&H came to 679.14 KM.*

*In the course of October 2007. the average net wage increased by 1.94 %.*

*In the period between VIII –X 2007. the average net wage came to 671.13 KM. In comparision to the same period of last year it increased by 10.05 %.*

*The average gross wage in October 2007. in the Federation B&H came to 998.74 KM.*

## PENSION

*Payment pensions in October 2007. in Federation B&H were for 323,112 pensioners.*

*The level of payment pension in October 2007. was as follows:*

|                                    |                   |
|------------------------------------|-------------------|
| <i>Average payment pension</i>     | <i>299.46KM</i>   |
| <i>The lowest payment pension</i>  | <i>235.85KM</i>   |
| <i>Guarantee amount of pension</i> | <i>314.48KM</i>   |
| <i>The highest payment pension</i> | <i>1,263.94KM</i> |

*Data picked up from Federal pension fund.*

## PRICES

### Retail price indices

*The retail price indices in November 2007 in relation to the previous month rose by 1,5%.*

Indeks cijena poljoprivrednih proizvoda viši je za 5,0%, industrijskih prehrambenih za 2,3%, industrijskih neprehrambenih proizvoda za 1,2%, pića za 0,8% i usluga za 0,7%.

*The price index of agriculture products less rose by 5,0%, manufactured nonfood products rose by 1,2%, manufactured foodstuff rose by 2,3%. The price index for beverages rose by 0,8% and services rose by 0,7%.*

Indeks cijena duhana se nije mijenjao u ovom mjesecu.

*The price index for tobacco are unchanged.*

Ukupan indeks cijena na malo u novembru/studenom 2007. godine viši je za 5,2% u odnosu na prosječan indeks iz 2006. godine, za 3,9% u odnosu na decembar 2006. godine i 4,1% u odnosu na isti mjesec prethodne godine.

*The retail price index in November 2007 rose by 5,2% in relation to average price index in 2006, In relation to November 2006 rose by 4,1%. In relation to December 2006 rose by 3,9%.*

Za jedanaest mjeseci ove u odnosu na isti period prethodne godine indeks cijena na malo je viši za 1,9%.

*In period January – November 2007 in to relation to same period 2006 retail price index rose by 1,9%.*

### **Indeksi troškova života**

### **Cost of living indices**

Ukupan indeks troškova života u novembru/studenom 2007. godine viši je za 1,8% u odnosu na prethodni mjesec.

*The cost of living index in November 2007 rose by 1,8% relation to previous month.*

Indeks troškova života za robe je viši za 1,9%, a za usluge za 0,6%.

*The index of cost for goods rose by 1,9% and for services rose by 0,6%.*

Indeks troškova života za ishranu/prehranu viši je za 3,2%, prijevozne i telekomunikacijske usluge za 2,1%, odjeću i obuću za 0,8%, obrazovanje i kulturu za 0,7%, opremu stana/pokućstvo za 0,6%, duhan i piće, stanovanje i ogrijev i osvijetljenje za 0,5% i stan i higijenu i njegu zdravlja za 0,2%.

*The index of cost for food rose by 3,2%, household furnishings rose by 0,6%, beverages and tobacco rose by 0,5%, fuel and lighting rose by 0,7%. The index of cost for housing and household operations rose by 0,5%, telecomm. services rose by 2,1%, apparel for 0,8%, education and culture for 0,7%.*

Ukupan indeks troškova života u novembru/studenom 2007. godine je viši za 4,2% u odnosu na prosječan indeks iz 2006. godine, za 3,1% u odnosu na decembar 2006. godine i za 3,7% u odnosu na isti mjesec prethodne godine .

*The index of cost of living in November 2007 rose by 4,2% in relation to average cost of living index in 2006 and in relation to same month of previous year rose by 3,7%. In relation to December 2006 rose by 3,1%.*

Za jedanaest mjeseci ove u odnosu na isti period prethodne godine indeks troškova života je viši za 1,2%.

*In period January – November 2007 in relation to same period 2006 cost of living indices rose by 1,2%.*

### **Indeksi cijena proizvođača industrijskih proizvoda**

### **Indices of producers' prices of industrial product**

Ukupan indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda u novembru/studenom 2007. godine niži je za 0,1 % u odnosu na prethodni mjesec.

*The price index of producer industrial products in November 2007 less for 0,1% in relation to previous month.*

Posmatrano prema glavnim industrijskim grupacijama indeks cijena kapitalnih proizvoda je viši za 1,4%, netrajnih proizvoda za široku potrošnju za 1,1%, trajnih proizvoda za široku potrošnju za 0,2%, te energije za 0,1%. Pad indeksa cijena registrovan je kod intermedijarnih proizvoda za 1,5%.

*Viewed according to main industrial groupings price index in energy rose by 0,1%, intermediate goods except energy less for 1,5%, non-durable consumer goods rose by 1,1%, capital goods rose by 1,4% durable consumer goods rose by 0,2%.*

Posmatrano prema područjima SKD-a, u području rudarstva indeks cijena je viši za 0,3%, dok je u području prerađivačke industrije registriran pad indeksa cijena za 0,1%.

*Viewed by sections and divisions of SCE-a in the area of mining price index rose by 0,3% in the area of manufacturing less for 0,1% and electricity, gas and water supply price index are unchanged.*

U području snabdijevanja električnom energijom,

gasom/plinom i vodom indeks cijena se nije mijenjao.

Posmatrano po odjeljcima, rast indeksa cijena je registriran kod proizvodnje električnih mašina/strojeva i aparata za 5,4%, proizvodnje motornih vozila, prikolica i poluprikolica za 4,8%, proizvodnje proizvoda od gume i plastike za 1,6%, proizvodnje koksa, naftnih derivata i nuklearnog goriva za 1,5%, proizvodnje hrane i pića za 1,2%, proizvodnje kemikalija i kemijskih proizvoda za 0,6%, vađenja ugljena i treseta za 0,3% i proizvodnje namještaja za 0,2%.

Pad indeksa cijena je registriran kod proizvodnje metala za 5,8%, proizvodnje metalnih proizvoda od metala, osim mašina/strojeva i opreme za 4,7%, proizvodnje celuloze, papira i proizvoda od papira za 1,3% i prerade kože, izrade galanterije i obuće za 0,6%.

U ostalim odjeljcima indeksi cijena se nisu mijenjali u ovom mjesecu.

Ukupan indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda u novembru/studenom 2007. godine viši je za 7,8% u odnosu na prosječan indeks iz 2006. godine, u odnosu na decembar/prosinac 2006. godine viši je za 3,3%, a u odnosu na isti mjesec prethodne godine viši je za 3,5%.

Za jedanaest mjeseci ove u odnosu na isti period prethodne godine indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda je viši za 4,6%.

### **Potrošačka korpa**

Korpu potrebnih proizvoda čine najvažnije životne namirnice, koja po sadržaju i količinama predstavlja minimum potreba za obnavljanje energije koja se potroši radom, a koju su izračunali stručnjaci za ishranu/prehranu.

Iz kategorije proizvoda “ ishrana i piće “ napravljen je izbor proizvoda za potrošačku korpu koja pokriva standardne potrebe četveročlane porodice bez pretenzije da označava granični slučaj na bilo koji način.

Izdaci za ishranu/prehranu i piće prema ovoj korpi u novembru/studenom 2007. godine iznose 538,05 KM, što je za 9,16 KM ili za 1,7% više u odnosu na oktobar/listopad kada su iznosili 528,89 KM.

*Increase at price index was registered at following divisions: manufacture of electrical machinery and apparatus for 5,4%, manufacture of motor vehicles trailers for 4,8%, manufacture of rubber and plastic products for 1,6%, manufacture of coke, refined petroleum for 1,5%, manufacture of food and beverages for 1,2%, manufacture of chemicals and chemical products for 0,6%, mining of coal and peat for 0,3% and manufacture of furniture for 0,2%.*

*Decline at price index was registred at following divisions: manufacture of basic metals for 5,8%, manufacture of metal products exept machine and equipment for 4,7%, manufacture of pulp, paper and paper product for 1,3%, processing of leather, manufacture of haberdashery and foot for 0,6%.*

*In other divisions at price index are unchanged.*

*The prices index of producer industrial products in November 2007 rose by 7,8% in relation to average index in 2006 and in relation to same month of last year rose by 3,5% in relation to December 2006 rose by 3,3%.*

*In period January – November 2007 in relation to same period 2006 index of producers prices of industrial products rose by 4,6%.*

### **Basket of necessary product**

*The basket of necessary products containing the most important products that by content and quantities calculated by experts, and that provides minimum needs for renewal power that expended of work.*

*From category products “Food and beverages” made selection of products for basket that covers standard needs for a family of four in a month, without pretension that marking limited case on any way.*

*Expenditures for food and beverages according to the provided list in November 2007 amounts to 538,05 KM, which is for 9,16 KM or 1,7 % more in relation to previous month when amounted 528,89 KM.*